

Народна библиотека
у Београду

1389/и

I

1928/29
I ПРИМЕРАК

50 У ЕВРОПИ

1928-1929

Излишно је свако потврђивање уметности. Ако она ипак постоји без наше воље или против наше воље то није доказ да она може постојати за себе или још мање да може бити извесан циљ.

Звездан Вујадиновић.

Ускоро невидљиви ветар који ми не осећамо, расплета њену дугу бакарну косу. Допире до наше санте, обвија нас са свих страна, гуши нас већ. Затварамо очи и плачемо од изненадног неког мира, који нас осваја усред ове тоталне катастрофе...

Душан Матић.

Звоне погледи поплочаним вечерима неверства из мраморне тишине у бела оглашења за лудом звездом хајдемо.

Слободан Кушић.

Колико жарких чекања сенком у студентском предграђу за ову љубав за другарско руковање у болничким прозорима крај ове забрављене прозе.

Бранко Миловановић.

БЕОГРАД ДЕЦЕМБАР 1928.

Авантура духа.

Je n'aime, bien entendu, que les choses inaccomplies, je ne me propose rien tant que de trop embrasser. L'eternité, la diminution seul sont de ferres. Et c'est assez, pour l'instant, qu'une si jolî ombre danse au bord de la fenêtré par laquelle je vais recommencer chaque jour á me jeter.

Andrè Breton.

Они то никад не могу разумети. Ова присутност остаје неизвесна у водама једном већ мртвих очију. Спустиће се полако, по мојој личној моћи, откривајући изненада своју распевану вољу... Приносећи своју руку ближе осећаше слабије куцање срца. Уверен потпуно у ову тајну, неизвесне ствари навлачим на своје очи, колико год пута запитао за њену истину. Тако увек иза лица окренутих свету ова мутна тајна, увек тајна. Ствари остају значајно место наше пажње, ту што као сенка лежи овај говор. Ако икад продужим писање, писаћу као смисао који разумем у говору једног пријатеља, смисао који он каже првом реченицом неосетан као крај времена што га откривају те избрисане речи тек у трећој. Време посећује нашу свест доцкан у тој тишини смирене пажње у том присуству сенке ове поезије без песника. (То је једно од несвесних оправдања и тај пут који је лабав и недовршен цртеж у овој нејасној свести). Тишина одавно под сенком носи те невидљиве гравуре.

Гоњен својом апсолутном свешћу¹⁾ Лотреомон корача, тако близу срцу, небу и стиху, преко своје личности и ове ноћи која гори мраком. Тамо ће те стићи пољубац овог стиха Пољубац или ватра. Не одвојена од сопственог живота та извесност духа просута је на сопствено лице, без покрета, то потајно и брзо оживљавање на овој ватри која спава, овом животу који спава. Ствари леже као крв и као мрље ту у смирености соба. Једна недовршена реч коју покушавам да искажем не може да буде никад довршена без покрета ових упијених облика што стоје грозно укочени....

¹⁾ Ma poésie ne consistera qu'à attaquer par tout les moyens, l'homme cette bête fauve et le Createur, qui n'aurait pas dû engendrer une pareille vermine. Les volumes, s'entasseront sur les volumes, jusqu'à la fin de ma vie, et cependant l'on n'y verra que cette seule idée toujours présente à ma conscience.

Само сулуετε корака бљеште у тајнама које су наш сопствени живот. Књиге су значајне по горким опсесијама којима се иде у незавршену песму простора и слепило трајања.

Остаћемо неразумљиви свету увек ван страна литературе везане за стална издања неких жутих и зелених ревија. У овом тренутку ми осећамо колико смо удаљени од литерарне садашњице, јер више него икад, ушав својом индивидуалношћу у нераздвојну целину са духом ми смо на правом путу да заборавимо литературу.

Господо, револт који ћете сутра упутити против херојске помирениости ових страна, биће одјек ваше сопствене беде пред скандалом који правимо од ваше мудрости.

Звездан Вујадиновић.